

อัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร
ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยขนาดใหญ่ พ.ศ. 2556-2560

Financail ratios affected the profitability
of large commercial bank in Thailand during year 2013 -2017

พิมพิกา พงษ์พานิช

บัณฑิตวิทยาลัย กลุ่มวิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, PimpikaP@gsb.or.th

บทคัดย่อ

การศึกษ้อัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2556-2560 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษ้อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญกับความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยขนาดใหญ่ระหว่าง ปี พ.ศ. 2556-2560 และเปรียบเทียบผลของความสัมพันธ์ ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ข้อมูลแบบitudinal คือ ค้นคว้าจากงานวิจัย และข้อมูลงบการเงินของธนาคารพาณิชย์ที่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยจะใช้งบการเงินย้อนหลังรายเดือนระหว่างปี พ.ศ. 2556 – 2560 รวมระยะเวลา 5 ปี รวมทั้งสิ้น 60 เดือน จากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้แก่ งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ และงบกระแสเงินสด ใช้อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร วิเคราะห์ข้อมูลธนาคารพาณิชย์

ผลการศึกษานานาชาติกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขาย อัตราผลตอบแทนจาก ส่วนของผู้ถือหุ้น อัตรากำไรสุทธิ เป็นตัวแทนของความสามารถในการทำกำไรของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ไม่มีปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขาย อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น อัตรากำไรสุทธิ เป็นตัวแทนของความสามารถในการทำกำไรของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนกำไรสุทธิ เป็นตัวแทนของความสามารถในการทำ กำไรของ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

คำสำคัญ: ความสามารถในการทำกำไร, ธนาคารพาณิชย์, อัตราส่วนทางการเงิน

ABSTRACT

The purpose of the research was to study of financial ratios affecting the profitability of commercial banks in Thailand, 2013-2016, aims to study the financial ratios that are important to the profitability of large Thai commercial banks. Comparison of profitability of large Thai commercial banks, Bangkok Bank Public Company Limited, Krung Thai Bank Public Company Limited, Kasikorn Bank Public Company Limited and Siam Commercial Bank Public Company Limited. Secondary data collection is research based research. And financial

statements of commercial banks listed on the Stock Exchange of Thailand. The financial statements for the period of 2013 - 2016 will be used for a total of 60 mounts from the Stock Exchange of Thailand such as Statement of financial position, Statement of comprehensive income, Statement of Cash Flows use profitability ratios banking data analysis

The results of The Bangkok Bank Public Company Limited gross profit margin return on equity net profit margin representing the profitability of Bangkok Bank Public Company Limited. There are no financial ratios affecting the profitability of Siam Commercial Bank Public Company Limited. Kasikorn Bank Public Company Limited has a gross margin to sales. Return on equity Net profit margin representing the profitability of Kasikorn Bank Public Company Limited. Krung Thai Bank Public Company Limited has a net profit margin representing the profitability of Krung Thai Bank Public Company Limited

Keywords: profitability, commercial banks, financial ratios

1.บทนำ

ธนาคารพาณิชย์ของประเทศไทยเป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจของไทย ไม่ว่าจะเป็นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ธนาคารจะเป็นแหล่งในการระดมเงินออมไปสู่แหล่งที่ต้องการนำเงินไปลงทุน ก่อให้เกิดการกระจายของเงินไปในวงกว้าง ธนาคารพาณิชย์จะระดมเงินออมจากผู้ที่ต้องการฝากเงินในรูปของเงินฝาก จากประชาชน โดยให้ธนาคารเป็นสื่อกลางในการซื้อขายและช่วยกระจายเงินจากแหล่งที่มีมากไปสู่แหล่งที่มีน้อย ในรูปของการให้เครดิตและสินเชื่อ เพื่อนำไปสู่การลงทุนสำหรับผู้ที่ต้องการเงินทุน เพื่อที่จะสามารถไปขยายกิจการได้ นอกจากนี้ธนาคารยังช่วยลดความเสี่ยงของกิจการ โดยให้คำแนะนำวิเคราะห์แนวทางโอกาสที่จะได้รับกำไร และ ผลตอบแทนในการดำเนินธุรกิจ รวมไปถึงการช่วยให้เกิดสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ ในด้านการค้าประกันและการกู้ยืมเงินหรือหลักทรัพย์ ธนาคารพาณิชย์ไทยจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับภาวะเศรษฐกิจ นโยบายการเงิน และ ธุรกิจโดยทั่วไป โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาประเทศไทยต้องเผชิญปัญหาเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจมากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาภายในประเทศ เช่น ปัญหาเสถียรภาพทางการเมือง การเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่เมื่อปี 2555 ภาวะเศรษฐกิจถดถอย ผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจโลกปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อสภาวะเศรษฐกิจโดยรวมภายในประเทศเติบโตต่ำกว่าที่ประมาณการ ทำให้ความเชื่อมั่นของนักลงทุนลดลง การลงทุนของภาครัฐและเอกชนลดลง อัตราการขยายสินเชื่อต่ำลง(ธนาคารแห่งประเทศไทย,2560)

ทั้งนี้การวัดระดับของกำไรสุทธิเพียงอย่างเดียว โดยทั่วไปไม่ใช่ตัววัดที่ดีของความสำเร็จในการทำกำไร ดังนั้นการวิเคราะห์ความสำเร็จในการทำกำไรจึงควรนำเอากำไรสุทธิที่ได้ มาเปรียบเทียบกับรายการอื่นๆในงบดุล เช่น สินทรัพย์หรือส่วนของผู้ถือหุ้นเพื่อให้เกิดความชัดเจนและถูกต้องมากขึ้น การวิเคราะห์ความสำเร็จในการทำกำไร จึงสามารถพิจารณาจากความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ ที่มีอยู่ของธนาคารพาณิชย์ให้เกินประโยชน์สูงสุด ซึ่งเครื่องมือที่นิยมใช้กัน(เพชร ชุมทรัพย์, 2544) คืออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ต้องศึกษาถึงความสามารถในการทำกำไรที่ก่อให้เกิดรายได้และสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมั่นคง มีเสถียรภาพการเงินที่ดีที่สุด เพื่อเป็นประโยชน์ และใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุนของผู้ใช้บริการ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญกับความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยขนาดใหญ่ ปี พ.ศ. 2556-2560
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลของความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญกับความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน)
3. เพื่อเป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจให้แก่ผู้ให้บริการในการเลือกการลงทุนของแต่ละธนาคาร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน)
2. นักลงทุนสามารถทราบความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อการวางแผนทางการลงทุน
3. เพื่อให้ทราบถึงทิศทางความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยขนาดใหญ่

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร

กฤษฎา เสกตระกูล (2555) ได้อธิบายว่าหลักการโดยทั่วไปของการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของกิจการนั้น ส่วนใหญ่เราจะดูว่าการบริหารสินทรัพย์ของกิจการเป็นอย่างไร การได้มาและใช้ไปของสินทรัพย์ในกิจการก่อให้เกิดรายได้และค่าใช้จ่ายติดตามมาอย่างไร กำไรจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการบริหารสินทรัพย์ของกิจการ ข้อมูลที่จะตอบคำถามเหล่านี้จึงต้องใช้ข้อมูลทั้งจากงบดุลและงบกำไรขาดทุนของกิจการ

การวิเคราะห์อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios)

อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรคือเครื่องมือในการวัดความสามารถในการทำกำไรของแต่ละบริษัท นักวิเคราะห์ทางการเงินมักใช้การวัดนี้ในการประเมินผลประกอบการของบริษัท โดยพิจารณาประกอบกับข้อมูลทางการเงินอื่นๆ เช่น ยอดขาย สินทรัพย์ ส่วนของผู้ถือหุ้นและหนี้สิน โดยในส่วนของอัตราส่วนที่แสดงความสามารถในการทำกำไรนั้นจะประกอบไปด้วยอัตราส่วนดังนี้ (ศศิวิมล มีอำพล, 2558)

อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin) เป็นอัตราส่วนที่แสดงว่าขาย 100 บาท ได้กำไรขั้นต้นเท่าไร ผลลัพธ์บ่งชี้ให้ทราบว่ากิจการมีกำไรขั้นต้นเป็นร้อยละเท่าใดของยอดขาย อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งดีแสดงความสามารถในการทำกำไรขั้นต้น (ศศิวิมล มีอำพล, 2558)

อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) เป็นอัตราส่วนที่แสดงว่าขาย 100 บาท มีกำไรสุทธิเท่าไร ผลลัพธ์บอกให้ทราบว่า กิจการมีกำไรสุทธิเป็นร้อยละเท่าไรของยอดขาย อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งดีแสดงความสามารถในการทำกำไรสุทธิ (ศศิวิมล มีอำพล, 2558)

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Asset หรือ ROA) แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์รวมทั้งกิจการมีอยู่กว่าก่อให้เกิดผลตอบแทนในรูปกำไรให้กับธุรกิจมากหรือน้อยอย่างไรบางครั้งเรียกอัตราส่วนนี้ว่า อัตราผลตอบแทนลงทุน (Return on Investment หรือ ROI) (ศศิวิมล มีอำพล, 2558)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิน ห้วรา เชื้อเมืองพาน (2552) ได้ศึกษาความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยแบ่งกลุ่มธนาคารออกเป็น 3 กลุ่มตามส่วนแบ่งตลาดของสินทรัพย์รวม ในการศึกษาใช้ข้อมูลแบบทูลิชุมเป็นรายไตรมาส จำนวน 18 ไตรมาส โดยทำการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางสถิติโดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน

ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน พบว่า ธนาคารพาณิชย์ไทยมีสินทรัพย์เสี่ยงที่ได้รับการคุ้มครองจากเงินกองทุนในระดับสูงใกล้เคียงกัน ในส่วนด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน พบว่า กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีการใช้พนักงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เนื่องจากมีอัตรากำไรสุทธิต่อจำนวนพนักงานสูงที่สุด

วิรุฬห์ ลำภู (2558) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ : กรณีศึกษาธนาคารขนาดใหญ่ 5 อันดับแรกในประเทศไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไร ผ่านอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมและอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นปัจจัยที่นำมาศึกษาได้แก่สินทรัพย์รวม, อัตราส่วนเงินกู้รวมต่อสินทรัพย์รวม, อัตราส่วนเงินฝากรวมต่อสินทรัพย์รวม, อัตราส่วนผู้ถือหุ้นรวมต่อสินทรัพย์รวม, อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นข้อมูลที่นำมาศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลเป็นรายไตรมาสตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 – 2557 และได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการศึกษาธนาคารไทยพาณิชย์จำกัด (มหาชน) พบว่าอัตราส่วนเงินฝากรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงข้ามกันกับอัตราผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์ ส่วนธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน) พบว่าอัตราส่วนเงินกู้รวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์ ส่วนธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) พบว่าสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์และอัตราส่วนเงินกู้รวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกันกับอัตราผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์อย่างมีนัยสำคัญ ส่วนธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารกรุงเทพจำกัด (มหาชน) พบว่าไม่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยใดเลยที่ส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์

สุมาลี อารีการ และคณะ (2556) ได้ศึกษาเรื่องความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยระหว่างปี พ.ศ. 2551 -2555 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยระหว่าง ปี พ.ศ.2551-2555 เป็นรายไตรมาสและเปรียบเทียบความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก ด้วยอัตราส่วนทางการเงิน

โดยใช้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เป็นตัววัดความสามารถในการทำกำไร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regression) แบบ Step-Wise และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One -Way Anova)

ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้ง 3 กลุ่ม และอัตราดอกเบี้ยจากสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง และพบว่าความสามารถในการทำกำไรของธนาคาร ทั้ง 3 กลุ่ม มีความแตกต่างกัน โดยธนาคารพาณิชย์ที่มีความสามารถในการทำกำไรมากที่สุด คือ ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีความสามารถในการทำกำไรที่แตกต่างจากธนาคารขนาดกลางและธนาคารขนาดเล็ก นอกจากนี้ยังพบว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและขนาดเล็กมีความสามารถในการทำกำไรที่ไม่แตกต่างกัน

กรณีการ จะกอ (2555) ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษา พบว่า ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราดอกเบี้ย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินฝากของธนาคาร อัตราเงินเฟ้อ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณเงินฝากของธนาคาร

3. การดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากธนาคารที่มีส่วนแบ่งการตลาดของสินทรัพย์ 4 อันดับแรก และมีงบการเงินครบถ้วนที่มีข้อมูลงบการเงินที่ต้องการครบถ้วนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 – 2560 รวมระยะเวลาทั้งหมด 5 ปี หรือ 60 เดือน ได้แก่

1. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
2. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
3. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
4. ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

อัตราส่วนที่วัดความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์เป็นตัวแปรอิสระของงานวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลมาจากรายงานประจำปีของแต่ละธนาคารแบ่งออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ

$$\text{GPM} = \frac{\text{อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขาย}}{\text{กำไรขั้นต้น}} \times \text{ยอดขาย}$$

$$\text{NPM} = \frac{\text{อัตรากำไรสุทธิ}}{\text{ยอดขายสุทธิ}}$$

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

อัตราส่วนที่วัดความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์เป็นตัวแปรตามงานวิจัยในครั้งนี้คือ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return On Assets: ROA) เป็นการวัดความสามารถในการทำกำไรของสินทรัพย์ทั้งหมดที่ธนาคารใช้ในการดำเนินงาน ว่าเป็นผลตอบแทนจากการดำเนินงานได้มากน้อยเพียงใด หากมีค่าสูง แสดงถึงการใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพ มีสูตรดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ROA} &= \text{อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม} \\ &= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \end{aligned}$$

ซึ่งการเลือกอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญมาวิเคราะห์นั้นเราเลือกอัตราส่วนทางการเงินมาทั้งหมด 2 อัตราส่วน ได้แก่ GPM (อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขาย) และ NPM (อัตรากำไรสุทธิ) ที่สามารถนำไปวิเคราะห์ถึงความสามารถในการทำกำไรของกิจการได้อย่างชัดเจน โดยพิจารณาจากสถิติเชิงพรรณนาการศึกษาคอมพิวเตอร์โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares : OLS) ซึ่งมีแบบจำลองทั่วไป ดังนี้

$$\text{ROA} = b_0 + b_1 \text{GPM} + b_2 \text{NPM}$$

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เป็นการรวบรวม วิเคราะห์และสรุปลักษณะเบื้องต้นของข้อมูล โดยข้อมูลของตัวแปรอิสระประกอบด้วยอัตรากำไรก่อนภาษีต่อยอดขาย อัตราผลตอบแทนกำไรสุทธิ และตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการทำกำไร

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics)

2.1. การทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Stationary Test หรือ Unit Root Test)

2.2 การสร้างเมตริกซ์สหสัมพันธ์ (Correlation Matrix) เพื่อตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity)

2.3 การตรวจสอบปัญหา Heteroskedasticity , Autocorrelation

2.4 การทดสอบสมมติฐานและการตีความสัมประสิทธิ์ในสมการถดถอย โดยกำหนดระดับนัยสำคัญ (Significance level) ที่ใช้ในการทดสอบเท่ากับ 5%

4. ผลการวิจัย

1. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

1.1 การทดสอบค่า Unit root พบว่า ค่า Probability มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 แสดงว่า ตัวแปรที่นำมาศึกษาไม่มี Unit Root แสดงให้เห็นว่า มีข้อมูลหนึ่งสามารถนำมาพยากรณ์ได้

1.2 การตรวจสอบปัญหาเรื่อง Multicollinearity พบว่าจำนวน 1 คู่ ที่มีค่าสหสัมพันธ์สูงเกิน 0.80 ได้แก่ ตัวแปร ROA กับตัวแปร NPM มีค่าเท่ากับ 0.96 แสดงว่าตัวแปรดังกล่าวไม่เป็นอิสระซึ่งกันและกัน หรือมีความสัมพันธ์

ซึ่งกันและกันในรูปแบบเชิงเส้น สรุปได้ว่าเกิดปัญหา Multicollinearity แต่การวิจัยครั้งนี้ปัญหา Multicollinearity ไม่ได้ก่อให้เกิด Bias และในบางครั้งก็ไม่ได้ทำให้ t-statistic ที่คำนวณได้มีขนาดลดลงจนไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (อัครพงษ์ อื่นทอง : 2550 หน้า 40)

1.3 การตรวจสอบปัญหาเรื่อง Heteroskedasticity ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่าค่า Probability มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 แสดงว่า ตัวแปรที่นำมาศึกษาไม่มีปัญหาเรื่อง Heteroskedasticity แสดงให้เห็นว่ามีข้อมูลที่หนึ่งสามารถนำมาพยากรณ์ได้

1.4 การตรวจสอบปัญหาเรื่อง Autocorrelation การทดสอบสหสัมพันธ์เชิงอนุกรม (Autocorrelation) โดยใช้วิธีการทดสอบ Breusch-Godfrey Lagrange multiplier test (LM test) โดยใช้ค่า Probability มากกว่า 0.05 แสดงว่าไม่มีปัญหา Autocorrelation

1.5 การวิเคราะห์สมการถดถอยธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สรุปความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$ROA_{BBL} = b_{0BBL} + b_{1BBL}GPM + b_{2BBL}NPM$$

$$Y = -0.745204 + 0.974687NPM$$

(-2.063792) (8.857884)

$$R^2 = 0.944091$$

$$F = 42.21516$$

พบว่า อัตราค่าไรสุทธิเป็นตัวแทนของความสามารถในการทำกำไรของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้

2.ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

2.1 การทดสอบค่า Unit root พบว่า ค่า Probability มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 แสดงว่า ตัวแปรที่นำมาศึกษาไม่มี Unit root แสดงให้เห็นว่ามีข้อมูลที่หนึ่งสามารถนำมาพยากรณ์ได้

2.2 การตรวจสอบปัญหาเรื่อง Multicollinearity พบว่าไม่มีตัวแปรคู่ใดมีค่าสหสัมพันธ์สูง (มีค่าไม่เกิน 0.8) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ไม่มีปัญหา Multicollinearity

2.3 การตรวจสอบปัญหาเรื่อง Heteroskedasticity ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) พบว่าค่า Probability มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 แสดงว่าตัวแปรที่นำมาศึกษาไม่มีปัญหาเรื่อง Heteroskedasticity แสดงให้เห็นว่ามีข้อมูลที่หนึ่งสามารถนำมาพยากรณ์ได้

2.4 การทดสอบสหสัมพันธ์เชิงอนุกรม (Autocorrelation) โดยใช้วิธีการทดสอบ Breusch-Godfrey Lagrange multiplier test (LM test) โดยใช้ค่า Probability มากกว่า 0.05 แสดงว่าไม่มีปัญหา Autocorrelation

2.5 การวิเคราะห์สมการถดถอยธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สรุปความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$ROA_{SCB} = b_{0SCB} + b_{1SCB}GPM + b_{2SCB}NPM$$

จากการทดสอบพบว่าไม่มีปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เนื่องจากค่า Probability สูงกว่า 0.05

3. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

3.1 การทดสอบค่า Unit root พบว่า ค่า Probability มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 แสดงว่า ตัวแปรที่นำมาศึกษาไม่มี Unit root แสดงให้เห็นว่า มีข้อมูลที่หนึ่งสามารถนำมาพยากรณ์ได้

3.2 การตรวจสอบปัญหาเรื่อง Multicollinearity พบว่าไม่มีตัวแปรคู่ใดมีค่าสหสัมพันธ์สูง (มีค่าไม่เกิน 0.8) และธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ไม่มีปัญหา Multicollinearity

3.3 การตรวจสอบปัญหาเรื่อง Heteroskedasticity ของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) พบว่าค่า Probability มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 แสดงว่า ตัวแปรที่นำมาศึกษาไม่มีปัญหาเรื่อง Heteroskedasticity แสดงให้เห็นว่ามีข้อมูลที่หนึ่งสามารถนำมาพยากรณ์ได้

3.4 การทดสอบสหสัมพันธ์เชิงอนุกรม (Autocorrelation) โดยใช้วิธีการทดสอบ Breusch-Godfrey Lagrange multiplier test (LM test) โดยใช้ค่า Probability มากกว่า 0.05 แสดงว่าไม่มีปัญหา Autocorrelation

3.5 การวิเคราะห์สมการถดถอยธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สรุปความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$ROA_{KBANK} = b_{0KBANK} + b_{1KBANK}GPM + b_{2KBANK}NPM$$

$$Y = -2.791853 + 0.779436NPM$$

(-1.448807) (4.153902)

$$R^2 = 0.839271$$

$$F = 13.05414$$

พบว่า อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นอัตรากำไรสุทธิเป็นตัวแทนของความสามารถในการทำกำไรของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

4. ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

4.1 การทดสอบค่า Unit root พบว่า ค่า Probability มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 แสดงว่า ตัวแปรที่นำมาศึกษาไม่มี Unit root แสดงให้เห็นว่า มีข้อมูลที่หนึ่งสามารถนำมาพยากรณ์ได้

4.2 การตรวจสอบปัญหาเรื่อง Multicollinearity พบว่าไม่มีตัวแปรคู่ใดมีค่าสหสัมพันธ์สูง (มีค่าไม่เกิน 0.8) และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ไม่มีปัญหา Multicollinearity

4.3 การตรวจสอบปัญหาเรื่อง Heteroskedasticity ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) พบว่าค่า Probability มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 แสดงว่า ตัวแปรที่นำมาศึกษาไม่มีปัญหาเรื่อง Heteroskedasticity แสดงให้เห็นว่ามีข้อมูลที่หนึ่งสามารถนำมาพยากรณ์ได้

4.4 การทดสอบสหสัมพันธ์เชิงอนุกรม (Autocorrelation) โดยใช้วิธีการทดสอบ Breusch-Godfrey Lagrange multiplier test (LM test) โดยใช้ค่า Probability มากกว่า 0.05 แสดงว่าไม่มีปัญหา Autocorrelation

4.5 การวิเคราะห์สมการถดถอยธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สรุปความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$ROA_{KTB} = b_{0KTB} + b_{1KTB}GPM + b_{2KTB}NPM$$

$$Y = 0.958601 + 0.789333NPM - 1.066693GPM$$

(1.697805) (-3.796403) (5.245517)

$$R^2 = 0.905268$$

$$F = 23.89034$$

พบว่า อัตรากำไรสุทธิเป็นตัวแทนของความสามารถในการทำกำไรของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ได้

5. การอภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่าอัตราค่าไรสุทธิ และอัตราค่าไรขึ้นต้นต่อยอดขาย มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ทั้ง 4 แห่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินห์วรา เชื้อเมืองพาน (2552) ได้ศึกษาความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน พบว่า ธนาคารพาณิชย์ไทย จำกัด (มหาชน) มีสินทรัพย์เสี่ยงที่ได้รับการคุ้มครองจากเงินกองทุนในระดับสูงใกล้เคียงกัน ส่วนด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน พบว่า กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีการใช้พนักงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เนื่องจากมีอัตราค่าไรสุทธิต่อจำนวนพนักงานสูงที่สุดและสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมาลี อารีการ และคณะ (2556) ได้ศึกษาเรื่องความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยระหว่างปี พ.ศ. 2551-2555 ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กับความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้ง 3 กลุ่ม และอัตราดอกเบี้ยจากสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กับความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง และพบว่าความสามารถในการทำกำไรของธนาคาร ทั้ง 3 กลุ่ม มีความแตกต่างกัน โดยธนาคารพาณิชย์ที่มีความสามารถในการทำกำไรมากที่สุด คือธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ และธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีความสามารถในการทำกำไรที่แตกต่างจากขนาดกลางและขนาดเล็ก นอกจากนั้นยังพบว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและขนาดเล็กมีความสามารถในการทำกำไรที่ไม่แตกต่างกัน

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนค่าไรขึ้นต้นต่อยอดขาย อัตราค่าไรสุทธิ เป็นตัวแทนของความสามารถในการทำกำไรของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้ร้อยละ 97.79 โดยมีค่า F-statistics เป็น 73.96 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอยเชิงซ้อนพบว่า อัตราค่าไรสุทธิเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 50.75 อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 42.70

2. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

พบว่าไม่มีปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารไทยพาณิชย์ เนื่องจากค่า Probability สูงกว่า 0.05

3. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

อัตราค่าไรสุทธิ เป็นตัวแทนของความสามารถในการทำกำไรของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ได้ร้อยละ 98.34 โดยมีค่า F-statistics เป็น 79.02 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอยเชิงซ้อนพบว่า เมื่ออัตราค่าไรสุทธิเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 58.30

4. ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

อัตราค่าไรสุทธิ เป็นตัวแทนของความสามารถในการทำกำไรของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ได้ร้อยละ 91.20 โดยมีค่า F-statistics เป็น 13.841 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอยเชิงซ้อนพบว่า อัตราค่าไรสุทธิเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้ความสามารถในการ

ทำกำไรของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 78.933 และเมื่ออัตราส่วนกำไร
ขั้นต้นต่อยอดขายเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารกรุงไทย จำกัด
(มหาชน) เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันร้อยละ 106.67

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. ธนาคารควรพิจารณาในส่วนของอัตรากำไรสุทธิ อัตรากำไรขั้นต้นต่อยอดขาย และอัตราผลตอบแทนจาก
สินทรัพย์ ในการเพิ่มความสามารถในการทำกำไร ซึ่งค่าทั้ง 3 อัตราส่วนนี้ ควรเพิ่มในส่วนของการได้ และลดต้นทุนใน
การดำเนินงานเพิ่มขึ้น จึงจะทำให้อัตราส่วนทั้ง 3 ค่า เพิ่มขึ้นสูงขึ้น ดังนั้นทางธนาคารควรจะไปวางแผนและกำหนดกล
ยุทธ์ทางการเงิน

2. ผู้ลงทุนที่จะลงทุนในหลักทรัพย์ของทั้ง 4 ธนาคาร ควรพิจารณาในส่วนของอัตรากำไรสุทธิ อัตรากำไร
ขั้นต้นต่อยอดขาย และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ เพื่อดูความสามารถในการทำกำไรของหุ้นหรือหลักทรัพย์
ธนาคาร

ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้างถัดไป

ในการศึกษาค้างถัดไปควรเพิ่มตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์
เพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

กฤษฎา เสกตระกูล. (2555). วิเคราะห์หลักทรัพย์ด้วยตนเอง เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลกำไรของบริษัทจดทะเบียน.

เข้าถึงได้จาก : www.set.or.th

กรรณิการ์ จะกอ. (2555). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ที่
จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การค้นคว้างานวิจัยอิสระ, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

จิณห์วรา เชื้อเมืองพาน. (2552). ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2560). สถิติสถาบันการเงิน. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://www.bot.or.th>, 31 ธันวาคม
2560.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2560). ระบบข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ฉบับออนไลน์. เข้าถึงได้จาก :

<https://www.setsmart.com>

เพชร ชุมทรัพย์. (2544). วิเคราะห์งบการเงิน หลักการ และการประยุกต์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิรุฬห์ ลำกุล. (2558). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ : กรณีศึกษาจาก
ธนาคารขนาดใหญ่ 5 อันดับแรกในประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ.

สุมาลี อารีการ และคณะ. (2556). ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยระหว่างปี พ.ศ. 2551-2555.
การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

ศศิวิมล มีอำพล. (2558). *การบัญชีเพื่อการจัดการ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เสมาธรรม.

อัครพงศ์ อ้นทอง. (2550). *คู่มือการใช้โปรแกรม Eviews เบื้องต้น : สำหรับการวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติ*. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Plungpongpan, S. (2012). *Determinant of bank profitability during and after 1997asian financial crisis : Evidence from Thailand*. Unpublished master's thesis,Thammasart University, Bangkok.